

VELIUONOS KULTŪROS CENTRAS

Jurbarko rajono savivaldybės administracijai

2023-12-06 Nr. S11-63

DĖL ŠARŪNO ŠIMULYNO METŲ PASKELBIMO

2024 metais minėsime Veljuonoje gimusio ir augusio menininko Šarūno **Šimulyno** sukaktis: 85-ąsias gimimo ir 25-ąsias mirties metines. Šarūnas Šimulynas buvo nepaprasto talento žmogus, kuriam pakluso rašytojo žodis, dailininko teptukas, skulptoriaus kaltas.

Šarūnas Šimulynas gimė 1939 m. Veljuonoje. Sunkus pokario laikotarpis, Šimulynų šeimą išginė į Kauną. 1957 m. Šarūnas įstojo į LTSR valstybinį dailės institutą (dabartinę Dailės akademiją) Vilniuje laisvu klausytoju. Už „antitarybinę veiklą“ 1959 m. pašalintas iš instituto. 1961 m. Šimulynui leista tęsti studijas ir 1965 jis baigė grafikos specialybę, o po metų tapo Lietuvos dailininkų sąjungos nariu. Jis priklausė ir grafikos, ir monumentaliosios dailės, ir skulptūros sekcijoms. Kūrė freskas, vitražus, dekoratyvinius reljefus, skulptūras interjeruose ir atvirose erdvėse. Dar studijuodamas ėmėsi tapybos, kuri vėliau sudarė didelę jo kūrybinio palikimo dalį, spalvomis papildydamas skulptūros formas.

Savo pėdsaką paliko ir knygų iliustracijose. Studijuodamas, kartu su keturiais autoriais iliustravo knygą „Vienos žemės vaikai“ (1960 m.), o kitais metais – R. Volskio „Strakiuką“. Tačiau tikroji Š. Šimulyno jėga glūdėjo skulptūroje, o tikrosios meninės nuostatos, ryškėjančios iš darbų, sutapo su XX a. pradžios modernistinės dailės postulatais.

Labiau pažįstamas kaip skulptorius, bene pirmasis Lietuvoje sukūręs kinetines skulptūras, kaip menininkas, kuriam pakluso medis ir akmuo, bronzos ir geležis, S. Šimulynas visiškai netilpo nei tradiciniuose gyvenimo, nei kūrybos rėmuose. Jis daug piešė, tapė, fotografavo, kūrė mozaikas ir netgi vitražą, taip pat rašė. 1986 m. pasirodė Š. Šimulyno poezijos knyga „Ledynų motina“, prieš pat mirtį – novelių rinkinys „Tėvonija“, tuojau po mirties – „Rugiuose po obelimi“.

„Renesanso žmogus, universalas“, – taip Š. Šimulyną vadina dailės kritikai. O štai Sigitas Geda, su kuriuo Šarūnas konsultuodavosi literatūros klausimais, apie jį sakė: „Jis išplėtė savo egzistencijos ribas, jam skirtą laiką ir erdvę. Ką dar galėjo padaryti tokiais nedėkingais laikais velniškai kietas ir užsispyręs žmogus?“

Pradedant pirmąją estampo parodą, kuri įvyko 1961 m., jo tapybos, piešinių ir skulptūrų parodos surengtos Vilniuje, Rygoje, Kaune, Sidnėjyje (Australija), Tel Avive (Izraelis).

VELIUONOS KULTŪROS CENTRAS

Po mirties dar surengtos autoriaus personalinės parodos Rygos, Sankt Peterburgo ir Vilniaus galerijų kvietimu. Menininkas dalyvavo grupinėse parodose Vilniuje, Niujorke (JAV), Marburge (Vokietija), Maskvoje (Rusija), Varšuvoje (Lenkija), Krokuvoje (Lenkija), Libereceuose ir Brno (Čekija), Budapešte (Vengrija).

1995 m. Šarūnui Šimulynui buvo paskirta Soroso šiuolaikinio meno centro stipendija, o 1996-1997 m. jis laimėjo Pollocko-Krasner fondo Amerikoje stipendiją.

Menininkas pastoviai buvo kūrybiniame įkvėpime – jei ne tapybai, tai skulptūrai, jei ne skulptūrai – grafikai, poezijai ar novelėms.

1999 m. vasario 2 d. po sunkios ligos Šarūnas Šimulynas mirė. 1999 m. rugsėjo 18 d. menininkui būtų suėję 60 metų.

„Pavėluotame nekrologe“, kurį 1999 m. rugpjūčio 18 d. paskelbė Sigitas Geda, rašoma: „Šarūno fenomenas tebėra mįslė, netgi tiems, kurie buvo jo draugai, pažįstami. Kodėl? (...) Jo dvasios variklis – pažinimo aistra. Nežinomybės išbandymas savo kailiu. Noras pačiam viską patikrinti ginė jį kažki kokia risčia per gyvenimą, meną, kontinentus, žanrus, žmones, bažnyčias. (...)“

Šimulyno grafikos, tapybos ir unikalių skulptūros darbų rasime Lietuvos dailės muziejuje (16 darbų), MO muziejuje (3 darbai), viešosiose erdvėse, jie išsibarstę privačiose kolekcijose JAV, Kanadoje, Izraelyje, kur nepaprastą Šarūno Šimulyno talentą propaguoja studijų laikų bičiulis Dovydas Zundelovičius, kūręs memorialą Jurbarko Sinagogų aikštėje. Menotyrininkai pripažįsta, kas Šarūnas Šimulynas yra vienas didžiausių XX a. pabaigos – XXI a. pradžios menininkų, tačiau gimtinėje jis per menkai žinomas ir vertinamas.

Prašome palaikyti Veluonos kultūros centro iniciatyvą, remiamą Veluonos bendruomenės, seniūnijos, krašto muziejaus, bibliotekos, A. ir J. Juškų gimnazijos bei Šarūno Šimulyno žmonos Violetos Šimulynienės, dukrų Rusnės ir Ulos, ir paskelbti 2024-uosius Šarūno Šimulyno metais Jurbarko rajone.

Kultūros centro direktorė

Violeta Grabauskienė